

Palkansaajien kokema työelämän laatu syksyllä

Työolobarometri 2023

Maija Lyly-Yrjänäinen

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Kyselytutkimus palkansaajien työoloista

Oma asema
työmarkkinoilla

Digitaalinen
työympäristö

Jatkuva
oppiminen

Työaikajärjestelyt

Työn
kuormittavuus ja
työkyky

Työhyvinvointi

Menetelmistä

Tutkimus tehty vuodesta 1992

- Vuosittainen lomakekysely
- Tilastokeskuksen toteuttama
- Puhelinkysely & vuodesta 2021 lähtien vastausmahdollisuus verkossa
- Tulokset voidaan yleistää vähintään 10 tuntia viikossa työtä tekeviin palkansaajiin

Vuonna 2023

- Aineisto kerättiin 7.8.-12.10.2023
- Kyselyyn vastasi 2 003 palkansaajaa, 31 % puhelimesta ja 69 % verkossa
- Vastausosuus on 74 % netto-otoksesta

Miltä vastaajajoukko näyttää?

Taustamuuttajat	1992		2000		2010		2023	
	N=880	100 %	N=1166	100 %	N=1053	100 %	N=2003	100 %
Koko aineisto								
Sukupuoli								
miehet	433	49 %	564	48 %	568	54 %	980	49 %
naiset	447	51 %	602	52 %	485	46 %	1023	51 %
Ikäryhmä								
18-24	67	8 %	136	12 %	88	8 %	93	5 %
25-34	231	26 %	286	25 %	231	22 %	419	21 %
35-44	287	33 %	320	27 %	238	23 %	543	27 %
45-54	229	26 %	315	27 %	294	28 %	456	23 %
55+	66	8 %	109	9 %	202	19 %	492	25 %
Koulutusaste								
ei perusasteen jälkeistä koulutusta/tieto puuttuu					143	14 %	111	6 %
keskiaste					494	47 %	780	39 %
alin korkea-aste		tieto puuttuu		tieto puuttuu	155	15 %	169	8 %
alempi korkeakoulu					135	13 %	461	23 %
ylempi korkeakoulu					113	11 %	437	22 %
tutkijakoulutus					13	1 %	45	2 %
Sosioekonominen asema								
ylemmät toimihenkilöt	164	19 %	258	22 %	313	30 %	803	40 %
alemmat toimihenkilöt	339	39 %	435	37 %	408	39 %	772	38 %
työntekijät	364	41 %	417	36 %	330	31 %	418	21 %
tieto puuttuu	13	1 %	56	5 %	2	0 %	10	1 %
Sektorit								
teollisuus, rakentaminen ym.	275	31 %	331	28 %	254	24 %	423	21 %
yksityiset palvelut	275	31 %	403	35 %	452	43 %	911	46 %
valtio	89	10 %	74	6 %	80	8 %	185	9 %
kunnat (ml. hyvinvointialueet vuonna 2023)	216	25 %	277	24 %	237	23 %	445	22 %
muu/tieto puuttuu	25	3 %	81	7 %	30	3 %	39	2 %
Työpaikan koko								
1-9					275	26 %	375	19 %
10-49					422	40 %	735	37 %
50-200		tieto puuttuu		tieto puuttuu	213	20 %	446	22 %
200+					140	13 %	433	22 %
tieto puuttuu					3	0 %	14	1 %

Pitkän aikavälin muutoksia palkansaajien rakenteessa:

- ikääntyminen
- koulutustason nousu
- enemmän ylempiä toimihenkilöitä, vähemmän työntekijöitä
- vähemmän teollisuudessa, enemmän yksityisissä palveluissa

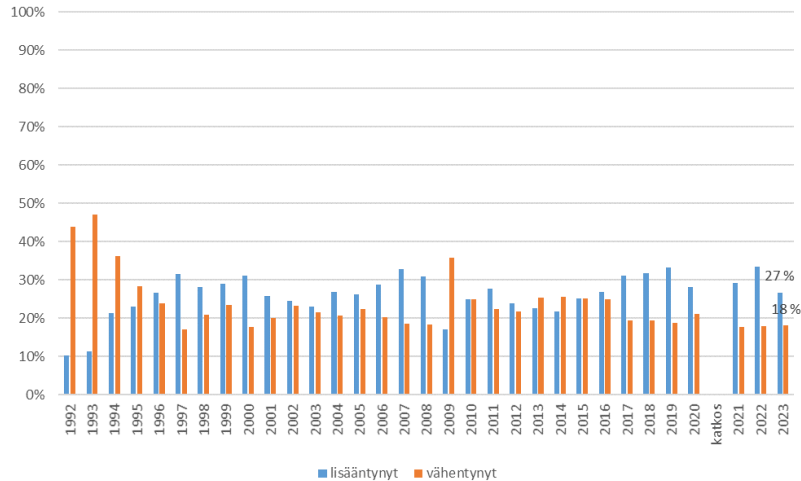
A woman with long red hair tied back, wearing a blue t-shirt and blue work gloves, is focused on working with a vertical metal rod. The background shows a blurred industrial environment with blue and orange cables. The text 'Syksyn 2023 tuloksia' is overlaid in the center in a large, white, sans-serif font.

Syksyn 2023 tuloksia

Työmarkkinoilla epävarmuus kasvoi

Henkilöstön määrän kasvu taittui

Harva koki irtisanomisten uhkaa, lomautusuhkissa pientä nousua

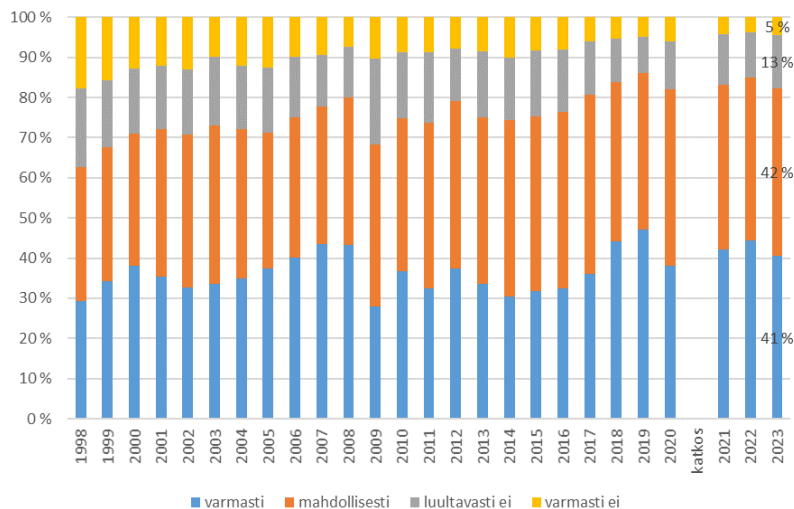
- Irtisanomista piti mahdollisena 6 % ja varmana 2 %
- Lomautusta piti mahdollisena 11 % ja varmana 3 %

- Yksityisellä sektorilla useammin kuin julkisella
- Lomautusuhkassa nousua etenkin miehillä sekä teollisuuden ja kuntien ja hyvinvointialueiden palkansaajilla

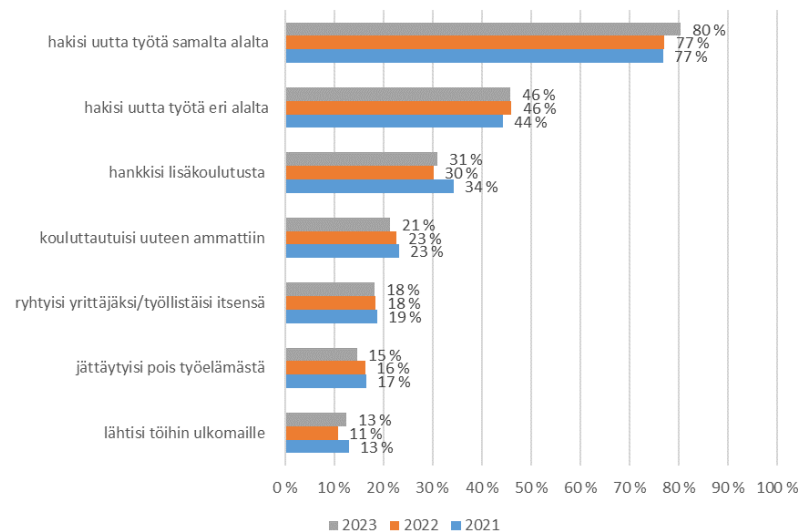
Usko uuden työn löytämiseen hiipui hieman

Usko uuden työn löytämiseen

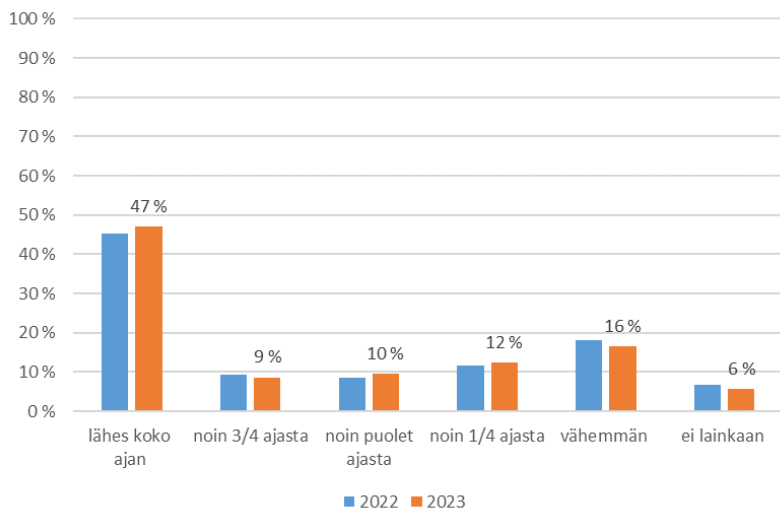
Mitä tekisi, jos jäisi työttömäksi?

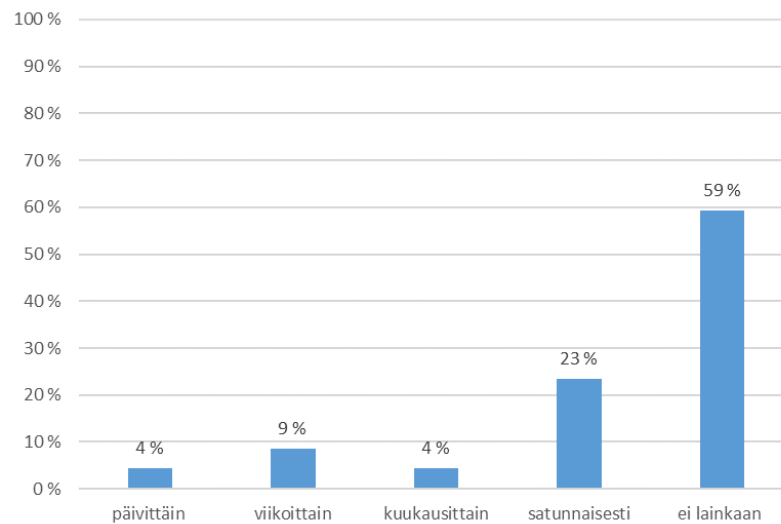
Digitaalinen työympäristö

Digitaalisten välineiden tai ylipäänsä teknisten laitteiden käyttö

Tekoälyyn perustuvien välineiden käyttö työssä

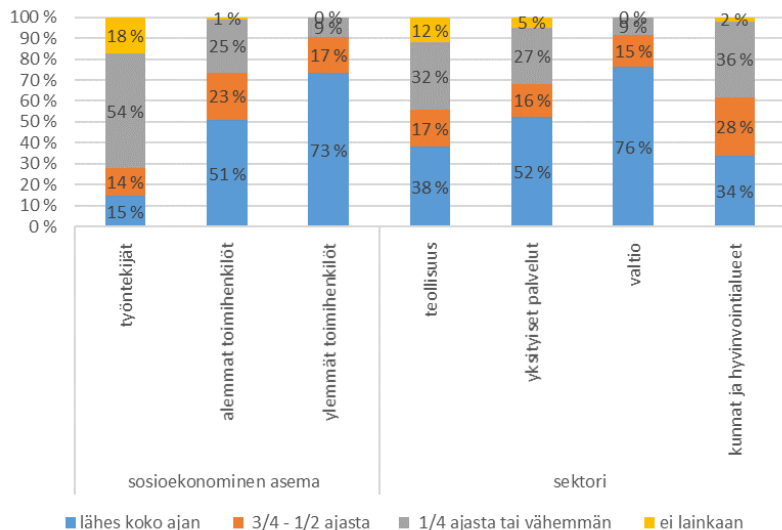

Osuus niistä, jotka käyttävät digitaalisia välineitä.

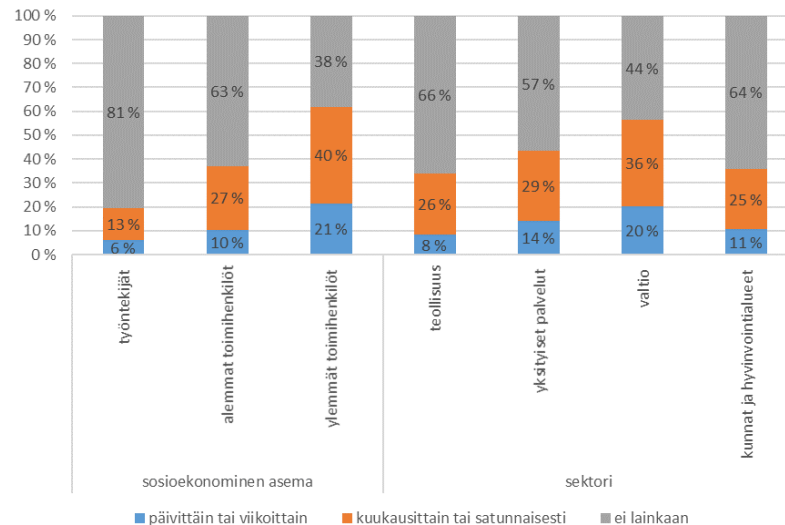
Ketkä käyttävät digivälineitä ja tekoälyä?

Digitaalisten välineiden tai ylipäänsä teknisten laitteiden käyttö

Tekoälyyn perustuvien välineiden käyttö työssä

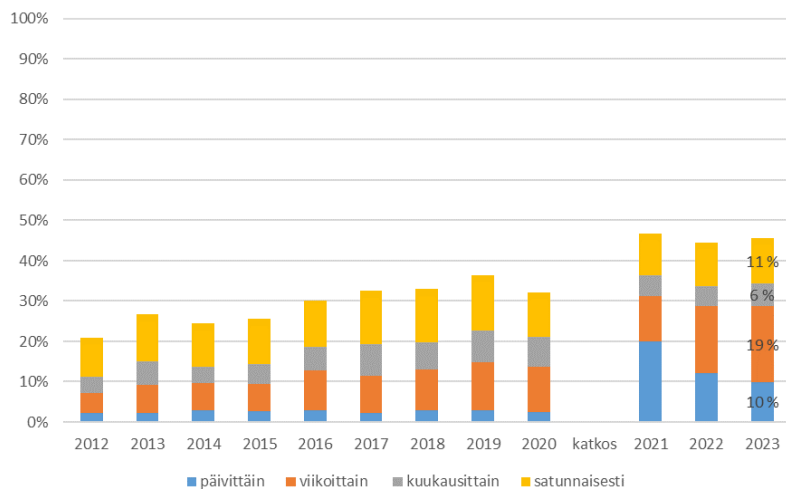

Osuus niistä, jotka käyttävät digitaalisia välineitä.

Etätyö on vakiintumassa uudelle tasolle

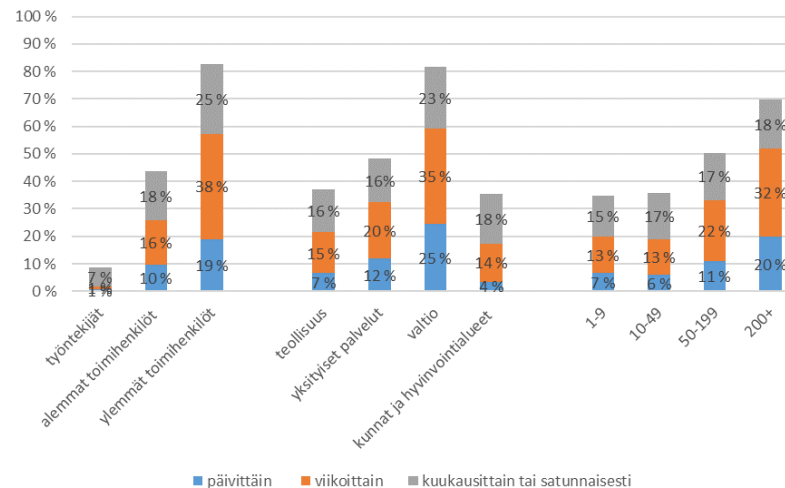

Etätyö

* Vuonna 2020 ennen koronapandemiaa

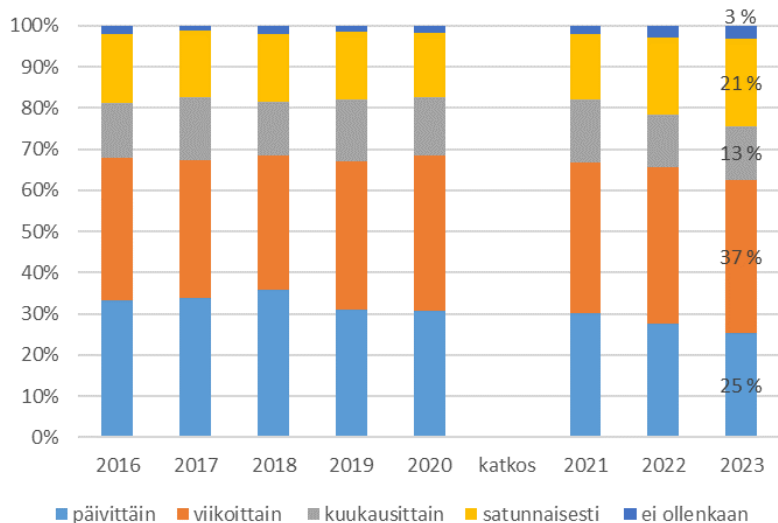
Ketkä tekevät etätyötä?

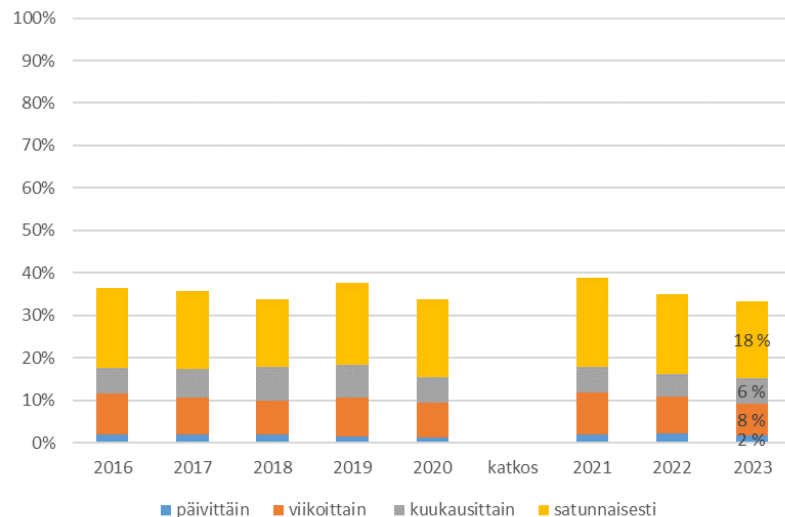
Kiire on yleistä, mutta se ei ole viime vuosina lisääntynyt

Työskentely tiukkojen aikataulujen mukaan tai hyvin nopealla tahdilla

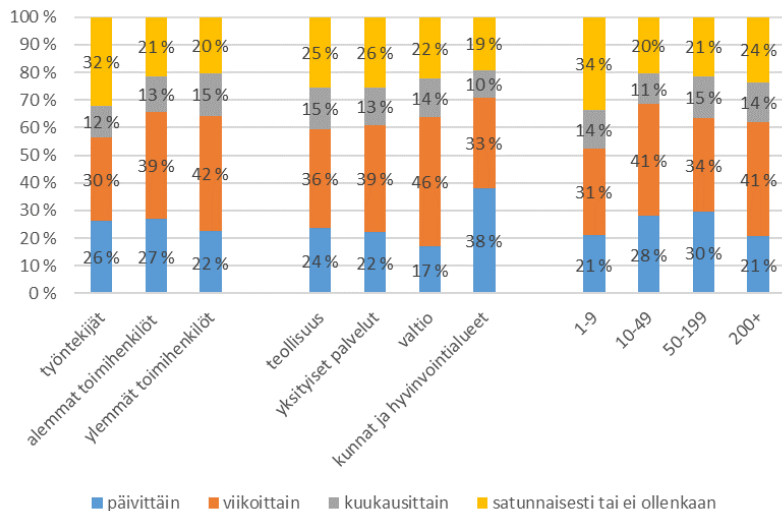
Työskentely korvauksetta työajan ulkopuolella työtehtävistä suoriutuakseen

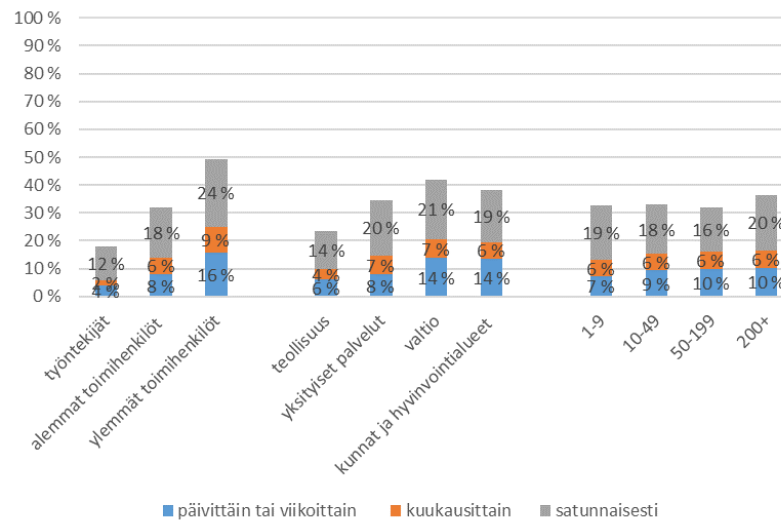
Ketkä kokevat kiirettä?

Työskentely tiukkojen aikataulujen mukaan tai hyvin nopealla tahdilla

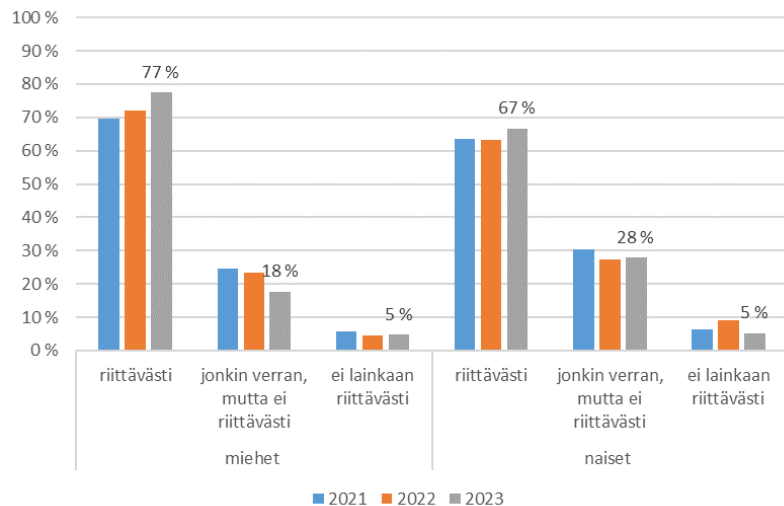
Työskentely korvauksetta työajan ulkopuolella työtehtävistä suoriutuakseen

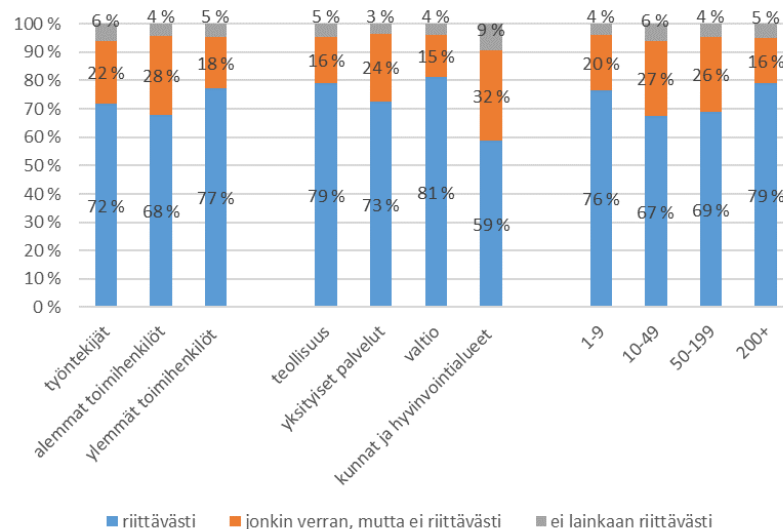
Työaika joustaa melko hyvin muun elämän tarpeisiin nähden

Näkemykset hieman aiempaa myönteisemmät

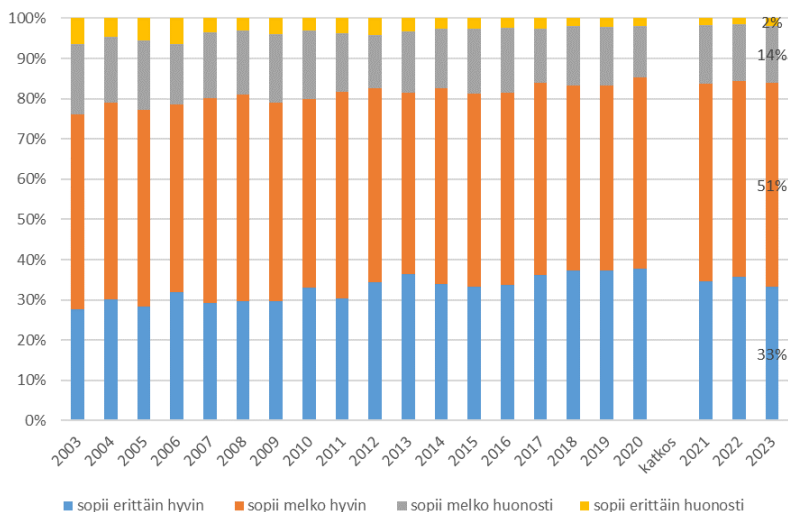
Etenkin ylemmät toimihenkilöt sekä teollisuuden, valtion ja isojen työpaikkojen palkansaajat

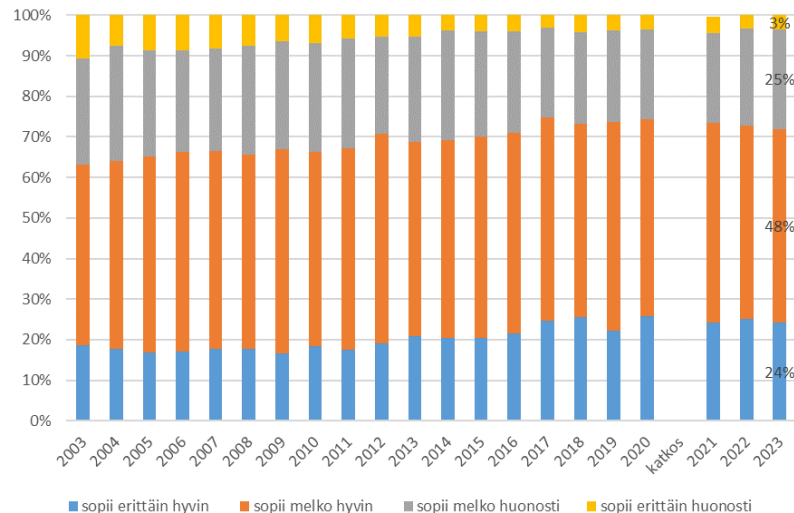
Osaamisen kehittämisen kulttuuri on vahvistunut työpaikoilla pitkällä aikavälillä

Työpaikassa voi oppia koko ajan uusia asioita

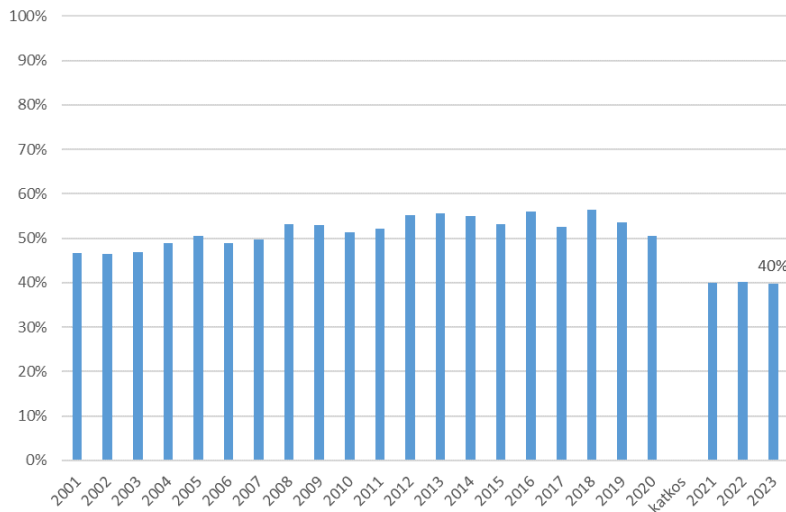
Työpaikassa kannustetaan kokeilemaan uusia asioita

Työnantajan tarjoamassa koulutuksessa notkahdus

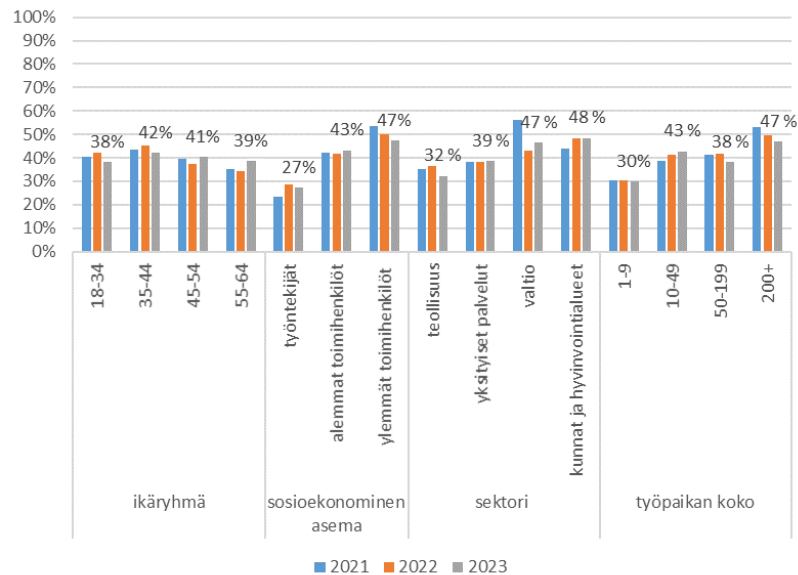

Koulutukseen osallistuminen on vähentynyt

Ketkä koulutukseen osallistuvat?

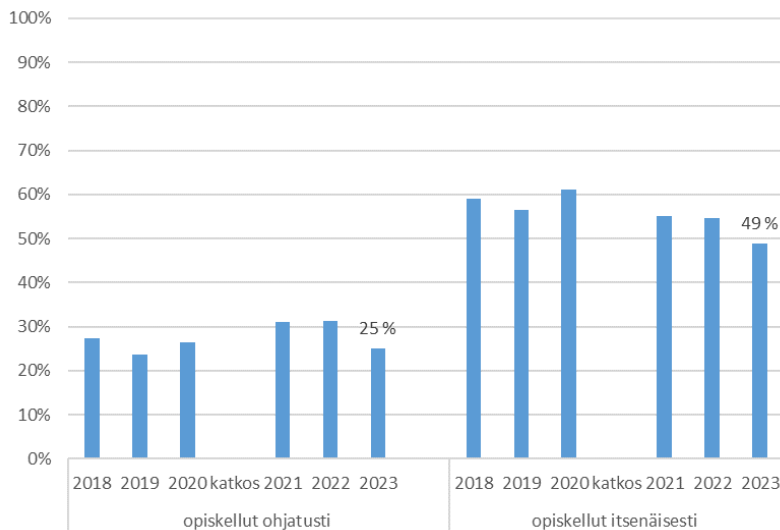
- toimihenkilöt, julkisella sektorilla ja isoimmissa organisaatioissa työskentelevät

Muukin opiskelu on vähentynyt edellisvuodesta

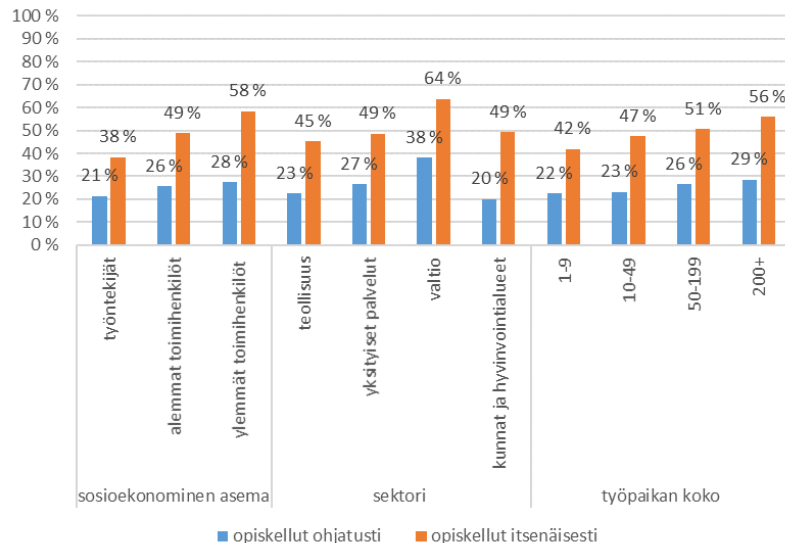

¼ opiskellut ohjatusti ja noin puolet itsenäisesti

Ketkä?

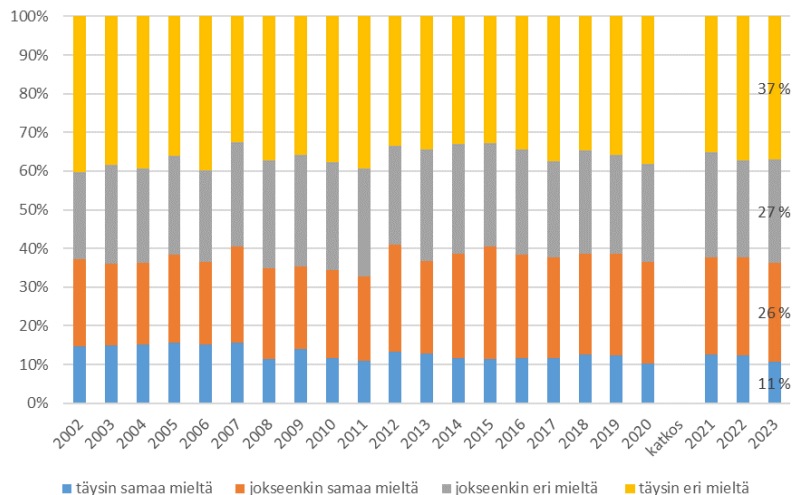
- toimihenkilöt, valtiolla, isoilla työpaikoilla

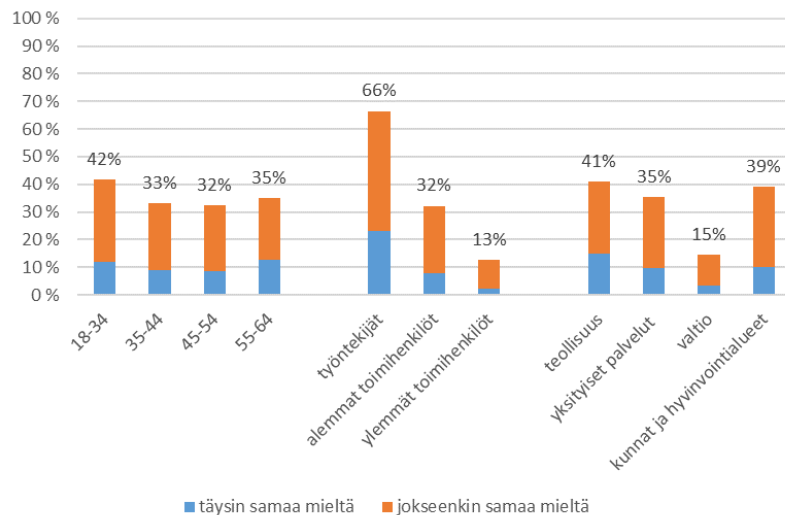
Kokemukset työn fyysisestä rasittavuudesta ovat miltei ennallaan

Trendi

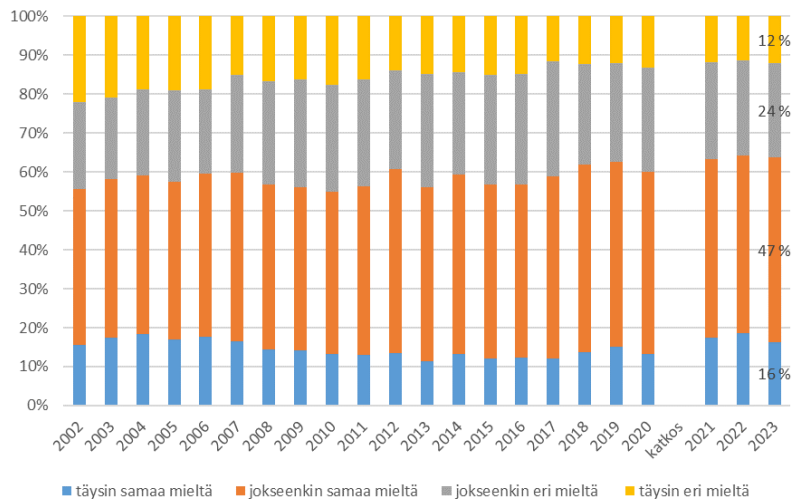
Keiden työt ovat fyysisesti raskaita?

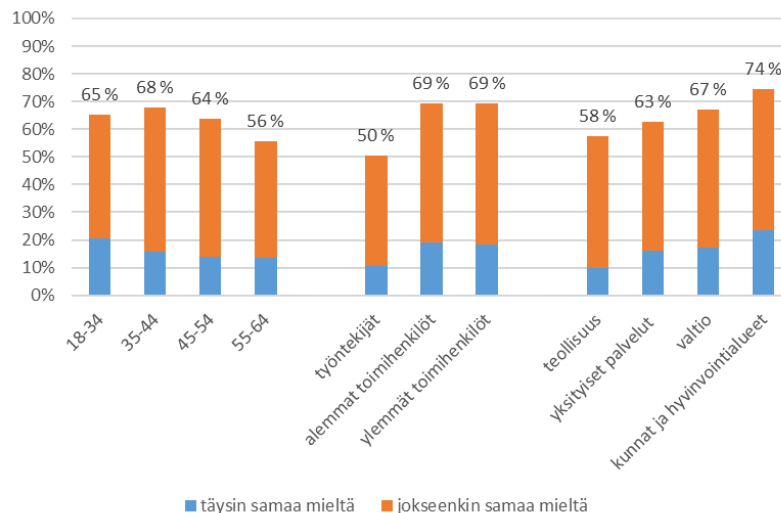
Kokemukset työn henkisestä rasittavuudesta ovat lisääntyneet hieman

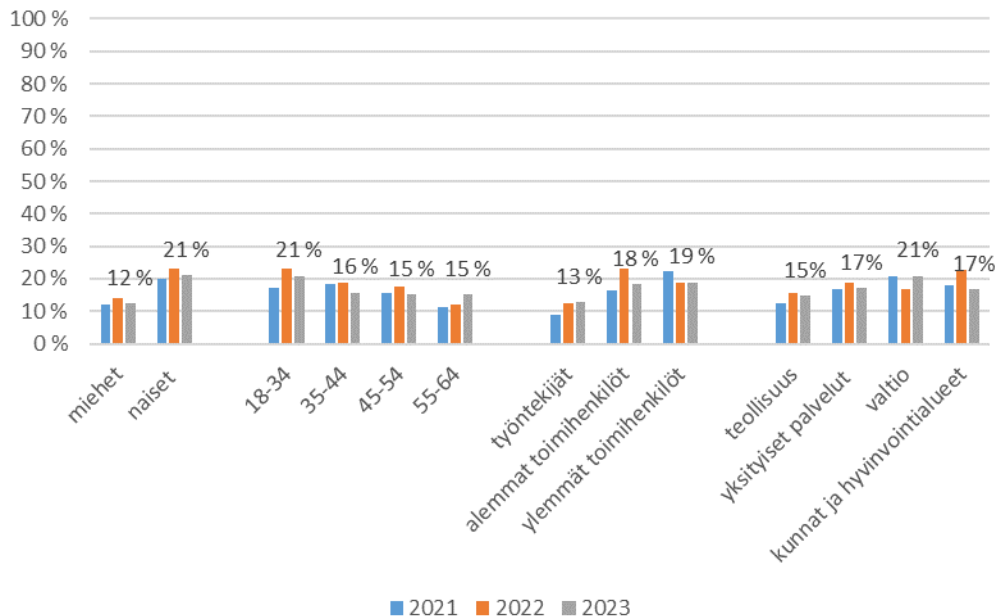
Trendi

Keiden työt ovat henkisesti raskaita?

Haitallisen stressin kokeminen

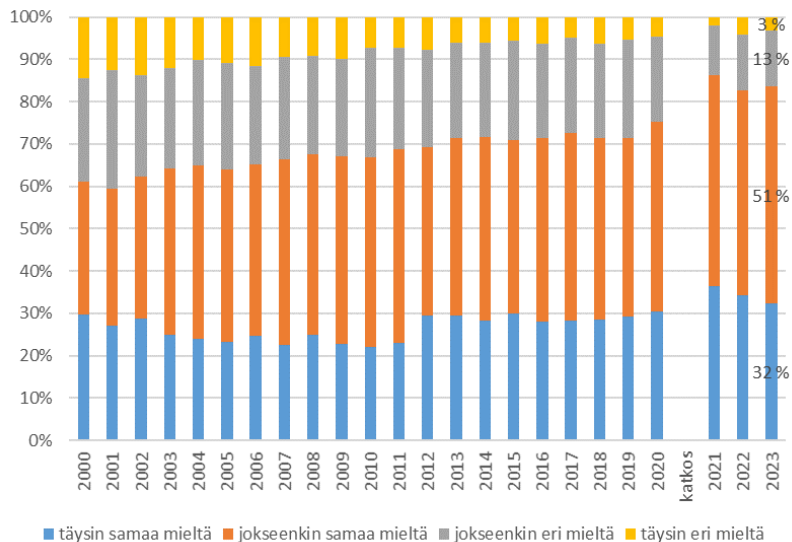

”Stressillä tarkoitetaan tilannetta, jossa ihminen tuntee itsensä jännittyneeksi, levottomaksi, hermostuneeksi tai ahdistuneeksi tai hänen on vaikea nukkua asioiden vaivatessa mieltä, tunnetko sinä nykyisin tällaista stressiä?”

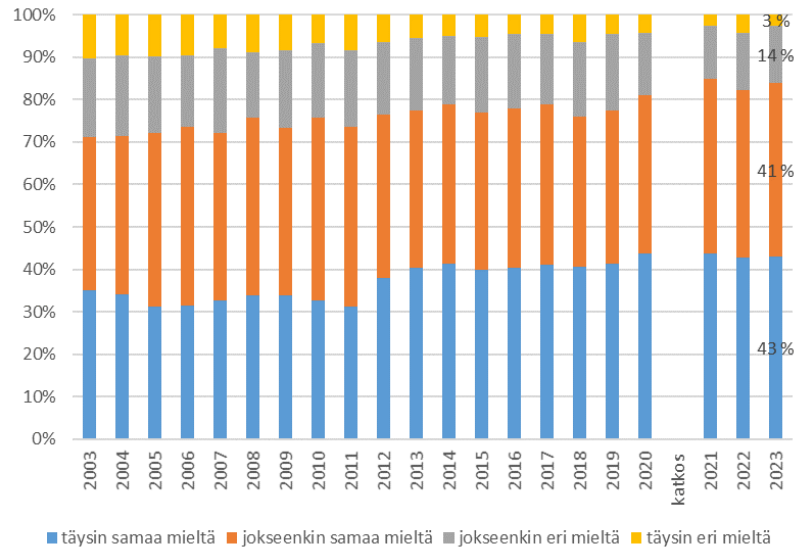
Työpaikkojen ilmapiiri on kehittynyt hyvään suuntaan

Työpaikallani tietoja välitetään avoimesti

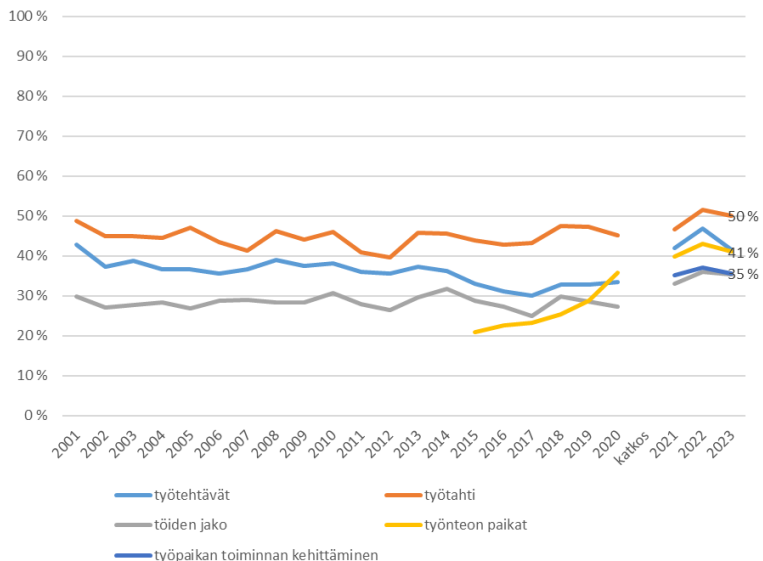
Työpaikallani työntekijöitä kohdellaan tasapuolisesti

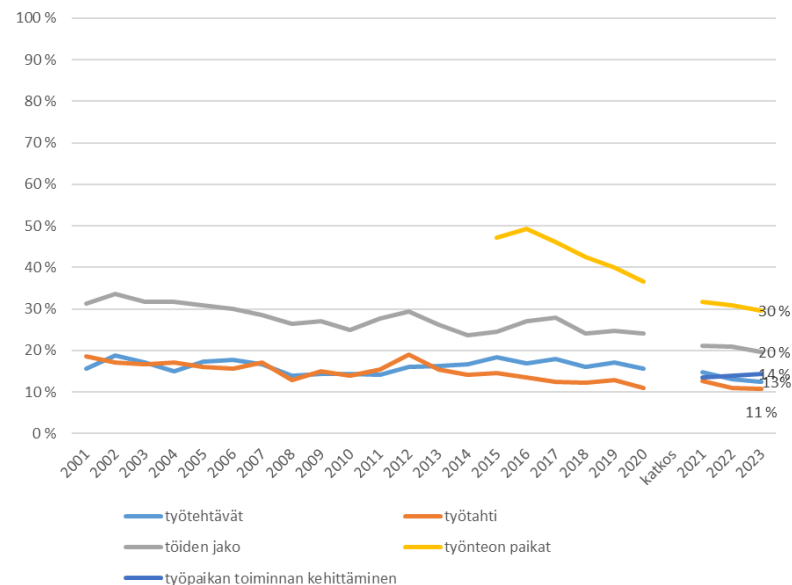
Vaikutusmahdollisuuksissa muutos on hidasta

Paljon tai melko paljon vaikutusmahdollisuuksia

Ei lainkaan vaikutusmahdollisuuksia

A close-up photograph of a worker's hands in a factory setting. The worker is wearing white work gloves with blue accents and blue wristbands. They are using a precision tool, possibly a micro-drill or a similar fine-tuning instrument, to work on a small, rectangular component. The background is dark and industrial, with various pieces of machinery and a container of small, light-colored beads visible. The overall lighting is dim, with a blue tint, creating a focused and technical atmosphere.

Nostoja

- Syksyllä palkansaajien näkemykset työmarkkinatilanteesta olivat edellisvuotta epävarmemmat. Aiempaa harvempi kertoi, että työpaikalla oli lisätty henkilöstön määrää. Irtisanomisuhkissa ei näkynyt muutosta, mutta lomautuksen uhkaa koettiin vähän useammin kuin vuosi sitten. Usko uuden työn löytymiseen heikkeni hieman nousujohteisista vuosista 2021-2022.
- Työn kuormittavuudesta ja työkyvystä on kannattava huolta. Kokemukset työn fyysisestä rasittavuudesta ovat ennallaan. Työ rasittaa fyysisesti etenkin työntekijäammateissa ja teollisuuden sekä kuntien ja hyvinvointialueiden palkansaajia. Työn henkisen rasittavuuden ja haitallisen stressin kokemukset ovat yleisiä etenkin nuorimmilla palkansaajilla ja toimihenkilöillä.
- Työn tarjoamista voimavaroista työpaikkojen ilmapiiri on jo pitkään muuttunut parempaan suuntaan. Näkemykset tietojen jakamisesta, avoimuudesta, tasapuolisesta kohtelusta sekä kyvystä ratkaista ristiriitoja kertovat tästä. Vaikutusmahdollisuudet ovat sen sijaan parantuneet vain hieman.

- Kiire ja kireät aikataulut ovat työssä yleisiä, mutta tahti ei ole viime vuosina kiristynyt. Tyytyväisyys työajan joustoon työn ja muun elämän yhteensovittamista ajatellen on melko korkea ja kasvanut edellisvuodesta.
- Digitalisaatio on läpäissyt koko työelämän, mutta tekoäly tekee vielä tuloaan. Korona-ajan siivittäjä etätyö on tasaantumassa korkealle tasolle. Sekä digitalisaatio että etätyö vaikuttavat voimakkaimmin ylempien toimihenkilöiden työhön.
- Palkansaajia kannustetaan jatkuvaan oppimiseen yleisesti, mutta viime vuosina osaamisen kehittäminen työssä ei ole enää lisääntynyt. Osaamisen kehittäminen kasaantuu edelleen vahvasti niille, joiden taidot ja kehittymismahdollisuudet ovat jo koulutuksen ja työtehtävien myötä hyvät.

Kiitos!

maiya.lyly-yrjanainen@gov.fi

p. 029 504 7297